

מהפכה בעולם האופציות לעובדים – האמנם?

שקל ושות' עו"ד

יניב שקל, עו"ד (חשבונאות), טלי יהושע, עו"ד (חשבונאות)

בימים האחרונים פרסם בית המשפט העליון פסק דינו בעניין **יאיר דר**. באות עניין נידון, בין היתר, המועד לחיוב במס של אופציות סחירות שהוענקו לעובד. לגישת פקיד השומה, חיובן במס של אופציות סחירות המוענקות לעובדים צריך להיות במועד ההענקה עצמו – כחלק מהכנסת העבודה של העובד, בהתאם לשווי השוק של האופציה ביום ההענקה. טענת העובד התבססה על סעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה – סעיף הקובע כי החיוב במס על זכות לרכישת נכס במחיר מוזל המתקבלת בידי עובד, מתבצע רק במועד מימוש אותה זכות, וזאת בהתאם לריווח הנוצר לעובד בעת המימוש בפועל.

בית המשפט המחוזי הכריע בסוגיה זו בקובעו, כי יש לדחות את אירוע המס בהענקת אופציה, אף אם זו סחירה, עד למועד מימושה בפועל, ולחייב את העובד במס באותו מועד בהתאם לרווח שנוצר לו בפועל. לא נרחיב במסגרת זו בטעמי הכרעתו של בית המשפט העליון, המתבססת על פרשנות תכליתית של פקודת מס הכנסה, אך נאמר בקצרה, כי זה הפך את פסק הדין שניתן בבית המשפט המחוזי וקבע, כי יש לראות באופציות סחירות המוענקות לעובדים כ"טובת הנאה בשווה כסף", החייבת במס כהכנסת עבודה כבר במועד הענקתה (ואף אם במועד המימוש כלל לא נוצר רווח כתוצאה מירידת ערך המניות).

אך מהי חשיבות ההחלטה, האם מדובר באמת ב"מהפכה"? נראה כי כותרות העיתונים בעניין זה, הקובעות כי מדובר בהחלטה שתשנה את חייהם של עובדים רבים במדינה – מגזימות מעט בחשיבותה. יש לדעת, כי מרבית האופציות המוענקות לעובדים בישראל, סחירות ושאינן סחירות, אינן מוענקות "סתם כך" כטובת הנאה לעובד. הענקת האופציה מתבצעת בדרך כלל על פי כללים ספציפיים שנקבעו בפקודה ובתקנות, שעל פיהם ממונה נאמן האחראי להחזקת האופציות ברשותו, עד לחלוף תקופת זמן מינימלית (כשנתיים ימים לכל הפחות), שרק לאחר רשאי העובד לממש את האופציה. כלומר – מלכתחילה, תחולתו של פסק הדין מוגבלת למקרים הספציפיים שבהם מוענקות האופציות כשאלו ניתנות למימוש מיידי. זאת ועוד, תחולתו של פסק הדין מוגבלת אך לאופציות סחירות בלבד, ואופציות שאינן סחירות (אופציות בחברת הזנק (סטארט-אפ) "צעירה", למשל) – אינן "סובלות".

אך מעבר לאלו – יש לציין, ובית המשפט העליון עמד על כך מפורשות, שבמסגרת הרפורמה במס הכנסה, שנכנסה לתוקפה בתחילת שנת 2003, נקבע בחקיקה הסדר ספציפי למיסוי אופציות המתקבלות אצל עובדים. באותו הסדר, שנקבע לאחר קבלת פסק הדין המחוזי בעניין יאיר דר, כללו רשויות המס מפורשות הוראה לפיה אופציות סחירות, המוקצות במסלול שאיננו כולל מינוי נאמן – יחויבו במס מייד עם קבלתן, כהכנסת עבודה לכל דבר ועניין (כאשר עליית ערכן לאחר אותו מועד או הרווח במימוש, יחויב במס רווחי הון בשיעורים מופחתים וללא תשלום ביטוח לאומי).

כלומר – תחולת פסק הדין בעניין יאיר דר, מוגבלת לעובדים אשר קיבלו אופציות בעבר, במסלולים ספציפיים ובמניות ספציפיות (אשר לגביהם, באם לא התיישנו השומות – משמעות רבה לפסק הדין), והקביעות ה"מהפכניות" שבפסק הדין – נוגעות דווקא לדרך הפרשנות בדיני מיסים ולעקרונותיה.